

Toiminta kotihoidossa COVID-19 pandemian aikana

25.6.2020 Infektioyksikkö

Mitä varotoimiluokkaa noudatetaan?

Asiakas, jolla ei ole hengitystieoireita, mutta on yli 70 vuotias tai kuuluu riskiryhmään

- Tavanomaiset varotoimet
- Lähihoidossa kirurginen (tyyppi II) suu-nenäsuojus tai koko kasvot peittävä visiiri. Jos niitä ei ole saatavilla, käytä kankaista pestävää tai kertakäyttöistä (tyypin I) kasvomaskia

Vaikeasti immuunivajeinen syöpä- tai elinsiirtopotilas

- Tavanomaiset varotoimet
- Lähihoidossa kirurginen (tyypin II) suu-nenäsuojus

Oireeton karanteenipäätöksellä karanteeniin määrätty asiakas

- Tavanomaiset varotoimet
- Lähihoidossa seuraavat suojaimet:
  - Kirurginen (tyypin II) suu-nenäsuojus
  - Silmäsuojain tai visiiri
  - Suojakäsineet ja suojatakki, mikäli asiakkaan hoito näitä vaatii

Hengitystieoireinen asiakas sekä asiakas, jolla on todettu tai epäily COVID-19 infektiosta

- Tavanomaiset varotoimet sekä pisara- ja kosketusvarotoimet
- Lähihoidossa suojatakki tai -esiliina, suojakäsineet, visiiri tai silmäsuojain sekä kirurginen (tyypin II) suu-nenäsuoja.

Varotoimiluokista löydät tietoa tays.fi sivustolta: https://www.tays.fi/fi-FI/Ohjeet/Infektioiden_torjunta/Varotoimiluokat

Henkilökunnan suojainten käyttö asiakkaiden kotona

Kaikissa tilanteissa noudatetaan tavanomaisia varotoimia ja huolellista käsihygieniaa

Neuvo yskimishygienia, jos asiakkaalla on hengitystieoireita.

Asiakas	Kirurginen eli tyypin II suu-nenäsuojus	Silmäsuojain tai visiiri	Suojakäsineet	Suojatakki tai hihallinen esiliina <small>Jos pitkähihaista suojavaatetta ei ole saatavilla, käytä hihatonta esiliinaa.</small>
Ei infektiota. Ei kuulu riskiryhmään.	Ei	Ei	Ei	Ei
Ei infektiota. Yli 70-vuotias tai kuuluu riskiryhmään.	Kyllä*	Ei	Ei	Ei
Ei infektiota. Vaikeasti immuunivajeinen syöpä- tai elinsiirtopotilas	Kyllä	Ei	Ei	Ei
Määrätty karanteenipäätöksellä karanteeniin. Oireeton.	Kyllä	Kyllä	Ei <small>Jos ei tuoteta eritteitä eikä roiskeita</small>	Ei <small>Jos ei tuoteta eritteitä eikä roiskeita</small>
Hengitystieinfektio (korona tai epäily).	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä

*Tai koko kasvot peittävä visiiri. Jos niitä ei ole, käytä kankaista pestävää tai kertakäyttöistä (tyyppi I) maskia.

Noudata kaikkien asiakkaiden hoidossa huolellisesti tavanomaisia varotoimia

➤ Käsihygienia & yskimishygienia

- Noudata itse huolellisesti ja ohjaa asiakkaille
- Älä ota laukusta välineitä likaisin käsin tai käsinein

➤ Suojainten oikea käyttö

➤ Aseptiset työtavat

Älä siirrä mikrobeja asiakkaasta toiseen käsien tai välineiden välityksellä
 → desinfioida monikäyttöiset hoito- ja tutkimusvälineet, joilla on koskettu asiakasta tai hänen lähiympäristöään ennen asiakkaan kotoa poistumista.
 Älä laita puhdistamattomia välineitä laukkuun.

➤ Veritartunnan ehkäisy

Desinfioi kädet riittävän usein

1	ENNEN KUIN KOSKETAT POTILASTA	MILLOIN? Desinfioi kätesi ennen kuin kosketat potilasta. MIKSI? Estät mikrobien siirtymisen omista käsistäsi potilaaseen.
2	ENNEN ASEPTISTA TOIMENPIDETTÄ	MILLOIN? Desinfioi kätesi juuri ennen aseptista toimenpidettä. MIKSI? Suojaat potilasta myös hänen omilta mikrobeiltaan.
3	ERITTEIDEN KÄSITTELYN JÄLKEEN	MILLOIN? Desinfioi kätesi aina, kun olet käsitellyt eritteitä ja aina suojakäsineiden riisumisen jälkeen. MIKSI? Estät mikrobien siirtymisen potilaasta itseesi ja ympäristöön.
4	POTILAASEEN KOSKETTAMISEN JÄLKEEN	MILLOIN? Desinfioi kätesi, kun olet koskettanut potilasta ja hoitotapahtuma on päättynyt tai keskeytynyt. MIKSI? Estät mikrobien siirtymisen potilaasta itseesi ja ympäristöön.

Miten yskin oikein

Hengitystietulehdukset tarttuvat yskiessä ja aivastaessa syntyvistä pisaroista sekä hengitystie-eritteillä tahrautuneista käsistä.

Voit vähentää kanssaihmissen tartuntoja seuraavasti:

- Suojaa suu ja nenä kertakäyttönenäliinalla, kun yskit tai aivastat.
- Laita käytetty nenäliina roskiin.
- Pese kädet tai käytä käsihuuhdetta niin pian kuin se on mahdollista.
- Jos sinulla ei ole nenäliinaa, peitä pärskeet olka- ja kyynärvarren kulmaan, älä käsiisi.

**Tavanomaiset
varotoimet**

Huomio myös nämä perusasiat

Älä kerää laukkuun tai taskuun ylimääräisiä tavaravarastoja. Ota mukaasi asiakaskäynnille vain käynnillä tarvittavat välineet, mikäli mahdollista.

Laske laukku kotikäynnillä mahdollisimman puhtaalle pinnalle vähintään 2m päähän asiakkaasta.

Puhdista tai desinfioi kaikki välineet asukkaiden välillä tai käytä kertakäyttöisiä/ asiakaskohtaisia tarvikkeita.

Puhdista näppäimistöt ja puhelimet jokaisen työvuoron aikana. Vastaa puhelimeen puhtain käsin tai desinfioi puhelin käytön jälkeen.

Huomio myös nämä perusasiat

Pidä mukanasasi suojavaarusteita, jotta voit käyttää niitä tilanteen vaatiessa.

Käytä työnantajan tarjoamia työvaatteita, mikäli mahdollista.

- Jos työnantaja ei tarjoa työvaatteita, valitse työkäyttöön vaatteet, jotka kestävät 60 asteen pesun. Paidan tulee olla lyhythihainen.
- Käytä työkäytössä olevia vaatteita vain työpäivän ajan ja pese ne mahdollisimman pian työpäivän päätyttyä 60 asteen pesuohjelmalla.

Huomioi käsihygienia ja riittävä etäisyys toisiin myös toimistossa työskennellessäsi.

Käytä COVID-19 pandemian aikana oireettomien yli 70 vuotiaiden tai riskiryhmään kuuluvien asiakkaiden kotikäynneillä kirurgista suu-nenäsuojaa tai pitkää visiiriä

- Oireettomien yli 70 vuotiaiden tai riskiryhmään kuuluvien asiakkaiden hoidossa käytettävän kirurgisen suu-nenäsuojan tai pitkän visiirin tarkoitus on suojella asukasta työntekijästä peräisin olevalta tartunnalta.
- Käytettävän visiirin pitää olla riittävän pitkä. Sen on peitettävä hyvin nenän ja suun alue.
- Jos kirurgista suu-nenäsuojaa tai pitkää visiiriä ei ole, käytä kankaista pestävää tai kertakäyttöistä (tyyppi I) kasvomaskia
- Pääsääntöisesti jokaiselle asiakaskäynnille puetaan puhdas suu-nenäsuoja tai visiiri.
  - Riisu käytetty kertakäyttöinen tai kankainen suojain ennen asiakkaan kodista poistumista suoraan muovipussiin ja desinfioi kädet.
  - Desinfioi visiiri ennen kuin poistut asiakkaan kodista (katso tarkempi ohje kohdasta suojainten riisuminen).
- Mikäli sinulla on useampi lyhytkestoinen asiakaskäynti peräkkäin (esim. lääkkeiden anto), voit käyttää samaa suojainta useamman asiakkaan hoidossa, kunhan et riisu tai muuten kosketele sitä käytön aikana. Suojain pitää kuitenkin vaihtaa heti sen kostuessa tai likaantuessa.
- Säilytä puhtaat suojaimet puhtaassa muovipussissa ja käsittele niitä desinfioiduin käsin.

Kankaisten suu-nenäsuojusten huolto

1. Paras vaihtoehto on pesettää kasvosuojat pesulassa. Yksikkö voi myös pestä omat kankaiset suojansa tähän tarkoitukseen nimetyllä pesukoneella, jolla ei pestä siivouspyyhkeitä tai asiakaspyykkiä. Mikäli tämä ei ole mahdollista, pitää pesukone desinfioida ennen suojien pesua puhdistamalla se tyhjänä 90 asteen ohjelmalla käyttäen pyykinpesuainetta tai 60 asteen ohjelmalla käyttäen pyykinpesuainetta ja Erisan Oxy+ desinfiointiainetta. Vaihtoehtoisesti voi käyttää Omo Professional desinfioivaa pyykinpesuainetta.
2. Kankaiset kasvosuojat pestään ensisijaisesti 90:ssa° käyttäen tavallista pyykinpesuainetta. Jos suojat eivät kestä 90 ° pesulämpötilaa, ne voi pestä 60 asteessa käyttäen Erisan Oxy+:aa (1 pss Erisan Oxy+ ja n. ½ annosta pyykinpesujauhetta pesuaineannostelijaan/ 5 kg pyykkiä). Vaihtoehtoisesti voi käyttää Omo Professional desinfioivaa pyykinpesuainetta (10g/l, vaikutusaika 20 min, pesulämpötila 40 astetta).
3. Pyykkikoneen täyttöaukko desinfioidaan pyyhkimällä aina ennen kuin pestyt suojat otetaan koneesta. Vaihda puhtaat suojäkäsineet ennen kuin käsittelet pestyjä suojia.
4. Kankaiset kasvosuojat kuivatetaan kuivurissa tai alueella, jossa ei ole roiskevaaraa. Pestyt ja puhtaat kasvosuojat säilytetään joko puhtaissa muovipusseissa tai kannellisissa puhdistettavissa laatikoissa. Suojia käsitellään aina desinfioiduin käsin.

Seuraa hengitystieinfektio-oireiden ilmaantumista

- On tärkeää tunnistaa hengitystieinfektion oireet. COVID-19 oireista voit lukea Tays.fi sivustolta https://www.tays.fi/fi-FI/Ohjeet/Infektioiden_torjunta/Koronavirus_COVID19
- Arvioi aina kotikäynnin alussa, onko asiakkaalla hengitystieinfektion oireita. Mikäli asiakkaalla on oireita, noudata hoidossa välittömästi tavanomaisten varotoimien lisäksi pisara- ja kosketusvarotoimia. COVID-19 voi oireilla lievästikin, varmaa diagnoosia ei voi tehdä ilman laboratoriotestiä.
- Työntekijän on jäätävä pois töistä välittömästi saatuaan hengitystieinfektion oireita.

COVID-19 tarttuu pisara- ja kosketustartuntana

Suusta tulevat pisarat lentävät noin yhden metrin matkan ja putoavat sen jälkeen alas.

- Pidä vähintään 2 metrin väli toisiin henkilöihin, jos mahdollista.
- Pisarat eivät pisaroidu tai aerosolisoidu pinnoilta, pyykeistä tai jätteistä itsekseen. Laskeutuneet pisarat pysyvät pinnalla, jolle ne ovat laskeutuneet.

Virusta tarttuu pisaroissa tai kosketuksessa COVID-19 asiakkaan lähiympäristöön, suojakäsineisiin, suojavaatteisiin ja välineisiin. Niissä se voi elää joitakin tunteja.

- Älä levitä virusta eteenpäin suojakäsineissä, suojavaatteissa tai välineissä.
- Riisu suojakäsineet ja suojatakki/-esiliina välittömästi hoitotoimien loputtua, jotta et levitä virusta muualle.
- Vältä kasvojesi koskettelua, jotta et vie virusta limakalvoillesi.

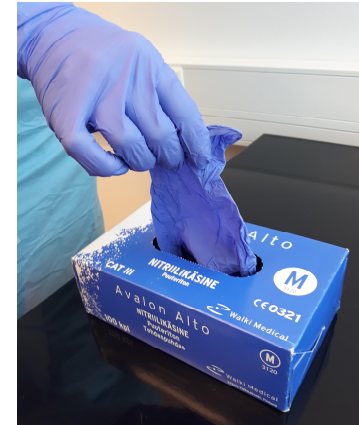
Noudata hengitystieinfektiota sairastavan asiakkaan hoidossa tavanomaisia sekä kosketus- ja pisaravarotoimia

Suojaimet:

- Kirurginen suu-nenäsuojain
- Visiiri tai silmäsuojain (monikäyttöiset, puhdista käytön jälkeen)
- Pitkähihainen suojatakki tai hihallinen esiliina
  - Ellei pitkähihaista suojavaatetta ole saatavilla, voidaan sen sijaan käyttää hihatonta esiliinaa. Tällöin käsivarret on desinfioitava työasun hihaan asti suojaimia riisuttaessa.
- Suojakäsineet

Suojainten pukeminen ja riisuminen

- Desinfioi kädet aina ennen kuin otat suojakäsineitä.
- Ole erityisen tarkka suojaimia riisuessasi.
  - Riisuesssa on erityinen riski viedä virusta kasvojen alueelle ja saada siten tartunta.
  - Noudata ohjetta riisumisjärjestyksestä ja desinfioi kädet oikeissa kohdissa suojaimia riisuessasi.

Kuvasarjat ja videot suojainten pukemisesta ja riisumisesta löydät tays.fi COVID-19- ohjesivulta.

Pukeminen

- Desinfioi kädet
- Pue **kirurginen suu-nenäsuojain**
- Pue **visiiri tai silmäsuojain**
- Pue **suojatakki tai hihallinen/ hihatton suojaesiliina**
- Desinfioi kädet
- Pue **suojakäsineet**

Riisuminen

Jos käytössä on suojaesiliina:

- Riisu hihallinen esiliina ja suojakäsineet samanaikaisesti ja [desinfioi kädet](#)
- Riisu hihatton suojaesiliina ja sen jälkeen suojakäsineet ja [desinfioi kädet ja käsivarret](#)

Jos käytössä on suojatakki:

- Avaa vyönauha
- Riisu suojakäsineet ja [desinfioi kädet](#)
- Avaa suojatakin niskanauha
- Riisu suojatakki ja [desinfioi kädet](#)

Pue suojakäsineet ja ota desinfektiopyyhe toiseen käteen.

- Riisu **visiiri tai suojalasit**
- Pyyhi suojain desinfektiopyyhkeellä (esim. WetWipe Triamin, Apowipe) tai käytä pyyhkimiseen esim. Oxivir Plus 3,5%, Erisan Oxy+ 2% tai Easydes käyttöliuosta ja kertakäyttöistä siivouspyyhettä.
- Aseta puhdistettu silmäsuojain tai visiiri odottamaan puhtaalle tasolle (tason voi tarvittaessa puhdistaa samaa desinfektioliinaa käyttäen).
- Riisu suojakäsineet ja [desinfioi kädet](#)

Riisu **kirurginen suu-nenäsuojain** ja [desinfioi kädet](#)

Laita puhdistettu silmäsuojain tai visiiri puhtaaseen pussiin kaikkien suojaimien riisumisen jälkeen.

Suojaimia käytettäessä

- Älä hoida asiakasta alusta loppuun samoilla suojakäsineillä, vaan desinfioi kädet ja vaihda käsineet siirtyessäsi likaisemmasta puhtaampaan työvaiheeseen.
- Älä kontaminoi ympäristöä tai välineitä likaantuneilla käsineillä, suojatakin- tai esiliinan hihoilla tai helmoilla.
- Älä koskettele käytettyjä suojaimia käsilläsi – jos vahingossa kosket, desinfioi kädet.
- Vaihda kertakäyttöinen kirurginen suu-nenäsuoja uuteen heti sen kostuessa tai likaantuessa.
- Älä säilytä suu-nenäsuojaa kaulalla tai leuan alla. Kun et enää tarvitse sitä, riisu se suoraan jätteisiin.
- Kun riisut silmäsuojuksen tai visiirin, desinfioi se välittömästi. Älä pue sitä uudestaan ennen desinfektiota.

Hoitovälineet

Käytä välineitä asiakaskohtaisesti tai desinfioi huolellisesti asiakkaiden välillä.

Käytä kertakäyttöisiä jos mahdollista.

Desinfioi välineet koneellisesti, mikäli mahdollista.

Soveltuvia desinfektioaineita välineiden pyyhkimiseen ovat esimerkiksi:

- Erisan Oxy+ 2%
- Oxivir Plus 3,5%
- Easydes
- Apowipe
- Wetwipe triamin

Asiakkaan siirtäminen

- Jos asiakas täytyy siirtää kotoa hoitopaikkaan, huolehdi hyvästä hygieniasta
- Käyttäessäsi pyörätuolia tai muuta apuvälinettä puhdista sen kosketuspinnat desinfektioaineella ennen asunnosta poistumista.
- Laita asiakkaalle suunenäsuoja, mikäli hän pystyy sitä pitämään.
- Käytä itse kuljetuksen ajan kirurgista suu-nenäsuojaa ja silmäsuojainta tai visiiriä.
- Ota mukaan kuljetukseen käsihuuhe.
  - Desinfioi omat sekä asukkaan kädet ennen kuljetusta.
  - Desinfioi kätesi myös kahvojen, hissinnappien ym. koskemisen yhteydessä.

Mikäli siirrät asiakkaan taksilla tai ambulanssilla, ilmoita taksia tai ambulanssia tilatessasi asiakkaan hengitystieoireista tai COVID-19 infektiosta.

Kerro asiakkaan tilanteesta ja oireista riittävän tarkasti ensihoidolle sekä vastaanottavaan hoitopaikkaan.